

OMVÄRLDSSPANING

14 December 2016

INNEHÅLL

RIKSDAG OCH REGERING

Sid 3

För en framstående kunskapsnation med jämlik utbildning och forskning i världsklass

MYNDIGHETER

Sid 3

PISA 2015. 15-åringars kunskaper i naturvetenskap, läsförståelse och matematik

Förskoleklassen ett kommentars material

Fritidshemmet ett kommentars material

Kritisk litteracitet i sfi- och sva-undervisningen

Läsa och skriva från början

Ockelbo är Sveriges bästa skolkommun

FORSKNING

Sid 7

Skolutveckling på vetenskaplig grund

Är skolan för vetenskaplig(t) grund

Sexuella trakasserier kopplat till depressiva symptom bland flickor

Hjälp barn med problematiska beteenden tidigt (Sofiastudien)

Multiplikation mer än bara addition

BARN-ELEVHÄLSA

Sid 11

Nyanländas lärande och hedersvåld

ÖVRIG

Sid 11

Stockholms universitet nav i samverkan för en likvärdig skola

Rätt med enskild undervisning

Domstol säger nej till Helsingborgs resursskolor

RIKSDAG OCH REGERING

För en framstående kunskapsnation med jämlik utbildning och forskning i världsklass Diarienummer: Artikelnummer: U16.003

I den här broschyren beskrivs det svenska utbildningsväsendet och dess finansiering, från förskola till högskoleutbildning. Den beskriver också en del av den offentligt finansierade forskningen i Sverige.

Ladda ner: [För en framstående kunskapsnation med jämlik utbildning \(pdf 1 MB\)](#)

MYNDIGHETER

PISA 2015. 15-åringars kunskaper i naturvetenskap, läsförståelse och matematik

För första gången sedan PISA-undersökningarna startade visar kunskapsresultaten för de svenska 15-åringarna på en uppgång. I PISA 2015 är deras genomsnittliga resultat högre än OECD-genomsnittet i läsförståelse och på samma nivå som OECD-genomsnittet i naturvetenskap och matematik.

År 2015 genomfördes för sjätte gången OECD:s internationella kunskapsundersökning, PISA (Programme for International Student Assessment). Studien har sedan 2000 genomförts vart tredje år och undersöker 15-åriga elevers kunskaper i naturvetenskap, läsförståelse och matematik. Totalt deltog 72 länder eller regioner, däribland samtliga 35 OECD-länder.

OECD har utvecklat PISA för att möta behovet av utvärdering av kvalitet, likvärdighet och effektivitet hos utbildningssystem i världens länder. PISA syftar också till att öka förståelsen för orsakerna till och konsekvenserna av observerade skillnader i resultat. Genom att Sverige deltar i internationella jämförande studier kan vi upptäcka vårt eget skolorsystems starka och svaga sidor vilket i förlängningen kan leda till en förbättrad skola.

I denna rapport presenteras och analyseras de svenska resultaten i förhållande till andra länder och med ett speciellt fokus på hur resultaten har förändrats över tid, både utifrån ett kunskapsperspektiv och ett likvärdighetsperspektiv. I Sverige deltog knappt 5 500 15-åringar fördelade på 202 skolor i undersökningen. [Ladda ner som PDF \(3407 KB\)](#)

Förskoleklassen

- Ett kommentarmaterial till läroplanens tredje del

Det här kommentarmaterialet till läroplanens tredje del riktar sig till förskollärare och lärare i förskoleklass och till rektorer. Kommentarmaterialet ska ge en bredare och djupare förståelse för de urval och ställningstaganden som ligger bakom texterna i läroplanen. [Ladda ner som PDF \(535 KB\)](#)

Fritidshemmet

- Ett kommentarmaterial till läroplanens fjärde del

Det här kommentarmaterialet till läroplanens fjärdedel del riktar sig till förskollärare och lärare i fritidshem och till rektorer. Kommentarmaterialet ska ge en bredare och djupare förståelse för de urval och ställningstaganden som ligger bakom texterna i läroplanen. [Ladda ner som PDF \(507 KB\)](#)

Kritisk litteracitet i sfi- och sva-undervisningen

Du som lärare ska utveckla elevernas förmåga att kritiskt granska och analysera de texter som eleverna möter i sin vardag. Det är en central fråga i samhällsliv, utbildning och arbetsliv. Du kan använda de texter som eleverna möter, såsom post, reklam, mejl och sms. Läs, analysera och producera texter tillsammans. [Ladda ner som PDF \(153 KB\)](#)

Läsa och skriva från början

Det är ett mödosamt arbete att lära sig läsa och skriva för första gången som vuxen på ett andraspråk. Man är ju inte vad vid att forma bokstäver med en penna, per definition. Det underlättar att utveckla det talade språket först innan man ska lära sig läsa och skriva.

Inläringen underlättas även om eleven får stöd på det språk som eleven behärskar genom exempelvis modersmålsstöd. Bland det första eleven behöver träna på är att skriva sitt namn och signera blanketter. [Ladda ner som PDF \(170 KB\)](#)

Ockelbo är Sveriges bästa skolkommun

SKL Publicerad: 25 november 2016

Ockelbo, Grästorp och Nykvarn är Sveriges bästa skolkommuner. Det visar SKL:s Öppna jämförelser Grundskola 2016 som fokuserar på elevernas kunskapsresultat. För att placera sig i topp i SKL:s ranking behövs både goda faktiska resultat och bra resultat med hänsyn till elevernas olika förutsättningar. Sex olika kunskapsresultat från vårterminen 2016 i årskurs 9 redovisas i ett sammanvägt värde. [Ladda ner Öppna jämförelser - Grundskola 2016](#)

– Förändringar i skolan får bäst effekt om de påverkar lärarnas möte och arbetssätt med eleverna. Ska elevernas resultat förbättras är det därför dags att flytta fokus från stora strukturella reformer till det lokala arbetet, inte minst att lära av det som fungerar i klassrummen. För att lyckas krävs ett bra ledarskap på alla nivåer – i skolan, hos huvudmännen och nationellt, säger **Per-Arne Andersson**, avdelningschef på SKL.

Tidiga insatser viktigt för Ockelbo

Ockelbo, som haft goda skolresultat även de två föregående läsåren, pekar på vikten av tidiga insatser. En bra start gör skillnad på längre sikt. Därför väljer vi att bland annat lägga stor vikt på extra anpassningar och att prioritera elevhälsoarbetet, säger **Lotta Wennlund**, utbildnings- och kulturchef i Ockelbo kommun.

Goda relationer en nyckel i Storfors

Rapporten presenterar också resultaten för SKL:s elevenkät. I Storfors – som har bäst sammanvägt resultat för både årskurs 5 och 8 – är goda relationer viktiga. Särskilt utmärker sig deras resultat för de äldre eleverna. Goda relationer mellan vuxna-vuxna och elever-vuxna är avgörande för att kunna förmedla ämneskunskaper och värderingar. Vår satsning på mötesplatser gör att det finns en känsla av närhet på vår skola, säger **Sven-Erik Rhen**, rektor på Vargbroskolan i Storfors.

Kommunernas resultat

- De fem kommuner med högst sammanvägt resultat är Ockelbo, Grästorp, Nykvarn, Norsjö och Lidingö. (Både kommunala och fristående skolor.)
- Nykvarn, Lidingö, Ekerö, Nacka och Vellinge har presterat bland de 20 bästa under de tre senaste läsåren.

Nationellt resultat

- Behörigheten till gymnasieskolans yrkesprogram har ökat för de flesta elevgrupper. När elever med okänd bakgrund exkluderas har drygt 87 procent uppnått behörighet vilket motsvarar en ökning på nästan en procentenhet.
- I gruppen nyinvandrade elever ökar andelen behöriga till gymnasieskolan från 26 till 30 procent. Däremot minskar behörigheten för elever med okänd bakgrund, det vill säga den grupp som framför allt består av asylsökande elever.

Fakta

- ÖJ rangordnar kommunernas resultat för de elever som gick ut årskurs 9 våren 2016. Rapporten bygger på Skolverkets statistik. Rangordningen görs både för samtliga skolor och för kommunala skolor separat.
- Rapporten ger också en översiktlig bild av forskning om framgångsrik skolutveckling och tips på hur huvudmän kan arbeta utifrån sina lokala behov.
- Elever med okänd bakgrund (främst asylsökande elever) ingår i år inte i resultatredovisningen för årskurs 9.
- Statistiken presenteras i Jämföraren i Kommun- och landstingsdatabasen Kolada. (<http://www.kolada.se/>)

Skolutveckling

Senare tids forskning visar att nya reformer och styrdokument inte leder till varaktig förändring om de inte också påverkar skolornas inre arbete. Det är arbetet i skolan och i klassrummet som gör skillnad. Eftersom de lokala behoven ser olika ut behöver varje huvudman och skola göra sina egna analyser av vad som är mest angeläget att utveckla för att åstadkomma förändringar i klassrummet. Med andra ord behöver insatser för att förbättra skolan och elevernas resultat utgå från de specifika förutsättningar och behov som finns lokalt, snarare än att samma modell används likadant överallt. Här har huvudmännen en avgörande roll att spela och runt om i landet pågår också ett ambitiöst utvecklingsarbete.

Framgångsrik skolutveckling kännetecknas bland annat av:

- Ett fungerande och väl förankrat systematiskt kvalitetsarbete med utgångspunkt i de lokala förutsättningarna.
- Utveckling av det kollegiala lärandet, ledarskapet och det verksamhetsnära analysarbetet.
- Satsningar på att höja kompetensen hos alla lärare.
- Fokus på att åstadkomma tydliga förbättringar på de mest centrala områdena, snarare än att fastna i att försöka förändra allt samtidigt.
- En rörelse bort från projektverksamheter till ett kontinuerligt utvecklingsarbete som strävar efter ständiga förbättringar baserat på forskning och beprövad erfarenhet.

FORSKNING

Skolutveckling på vetenskaplig grund

Se seminariet Skolutveckling på vetenskaplig grund – hur når vi dit? från Almedalen där Ifous, Stockholms stad och övriga huvudmän deltog.

Tillsammans med fyra andra skolhuvudmän har Stockholms stad fördjupat samarbetet med skolbranschens forskningsinstitut Ifous för att stärka en skola på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Ifous står för innovation, forskning och utveckling i skola och förskola och är ett fristående forskningsinstitut för skolbranschen. Institutet arbetar främjande för en skola på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet genom att stimulera, finansiera och sprida skolforskning.

– Stockholms stad har samarbetat med Ifous sedan institutet startades och detta är en naturlig utveckling för oss i vårt arbete att stärka den klassrumsnära forskningen, säger utbildningsdirektör Tony Mufic om det fördjupade samarbetet. De övriga huvudmännen är AcadeMedia, Helsingborgs stad, Kunskapsskolan och Nacka kommun. Tillsammans med Stockholms stad representerar huvudmännen cirka 1 500 skolor, 300 000 elever och 30 000 lärare inom förskola, skola och vuxenutbildning. Samtliga går in med en miljon kronor var i partnerskapet.

– Tillsammans med de andra huvudmännen stärker vi lärarnas professionella utveckling. Det är ett arbete som kommer att gynna alla skolor och stärka Stockholm som ledande kunskapsregion i Sverige och internationellt, fortsätter Tony. [Se och lär](#)

Är skolan för vetenskaplig(t) grund? – Så kan skola och forskning mötas

https://www.youtube.com/watch?v=Xad-6lXtl_k

Sexuella trakasserier kopplat till depressiva symptom bland flickor

Sexuella trakasserier är en viktig faktor bakom depressiva symptom bland flickor i skolåldern. Det visar en ny avhandling vid Mittuniversitetet. Den visar också att det är flickornas psykiska hälsa som påverkas negativt av sexuella trakasserier, inte pojkarnas.

Syftet med avhandlingen har varit att undersöka olika bestämningsfaktorer på individuella, psykosociala och strukturella nivåer som kan kopplas samman med depressiva symptom hos svenska ungdomar. Ett annat syfte har varit att undersöka om den förebyggande metoden mot depression bland unga, DISA, som använts i många skolor, ger effekt under vardagliga förutsättningar, det vill säga när metoden implementeras av skolorna själva utan inblandning av forskare.

Trakasserier värst för tjejer, dålig ekonomi värst för killar

I undersökningen rapporterar flickor och pojkar lika hög förekomst av sexuella trakasserier. Trakasserierna kan handla om glåpord, gester, bilder, fysisk beröring, med sexuella förtecken. Dock visar resultaten att utsatthet för sexuella trakasserier var den viktigaste faktorn bakom depressiva symptom bland flickor, men inte bland pojkar. Bland pojkar var ”lågt personligt relativt välstånd”, det vill säga att inte ha lika mycket pengar som kompisarna för att kunna göra samma saker som dem, den viktigaste bestämningsfaktorn. Bland flickorna förklarades sambandet mellan depressiva symptom och sexuella trakasserier både av att flickor med depressiva symptom utsattes för sexuella trakasserier, och att trakasserier senare ledde till depressiva symptom. Resultaten pekar också på att redan låga nivåer av trakasserier, vid några enstaka tillfällen har samband med den psykiska hälsan och kan ge depressiva symptom bland flickorna, säger Heléne Zetterström Dahlqvist, doktorand

DISA-metoden använd på fel målgrupp

DISA-metoden är en skolbaserad metod med rötterna i kognitiv beteendeterapi som ska förebygga depression bland främst högstadiel elever. Metodens effekt i en verklig miljö har undersökts i studien genom att jämföra grupper som genomgått metoden med en jämförelsegrupp.

Resultaten visar att de undersökta skolorna har använt metoden för flickor som redan har förhöjda depressiva symptom. Eftersom metoden är utvecklad för att vara enbart förebyggande har skolorna gett den till ”fel” målgrupp och har heller inte gett avsedd effekt. – Utifrån resultaten i studien och utifrån målen med DISA så går det inte att förespråka en användning bland flickor med redan förhöjda depressiva symptom. Skolor som tänker använda metoden bör därför genomföra screeningar bland eleverna för att träffa rätt målgrupper, säger Heléne Zetterström Dahlqvist.

Data för studien samlades in under tre år 2010, 2011 och 2012 med hjälp av en skolenkät. Elever i åldrarna 14-16 år i nio kommunala skolor och en friskola i en kommun i norra Sverige deltog i studien där 1 000-1 200 elever/år deltog.

Avhandlingen: “Determinants of Depressive Symptoms in Adolescents the Role of Sexual Harassment and Implications for Preventive Interventions” försvaras vid Mittuniversitetet, Campus Sundsvall den 2 december 2016.

Hjälp barn med problematiska beteenden tidigt

- 13 december, 2016
- Artikel från Örebro universitet
- Ämne: Samhälle & kultur, Utbildning & skola

Små barn som både har problematiska personlighetsdrag och samtidigt olika sorters beteendeproblem löper ökad risk för att få bekymmer senare i livet. Det framgår av Louise Frogner's avhandling. Hon efterlyser en bredare syn på vilka faktorer som utgör en ökad risk, för att tidigt hitta och hjälpa de barn som behöver insatser allra mest.

Louise Frogner, universitetsadjunkt inom Institutionen för juridik, psykologi och socialt arbete vid Örebro universitet, har undersökt hur beteendeproblem som till exempel trots, regelbrott och aggressivt beteende utvecklas i tidig barndom och vilken roll olika personlighetsdrag hos barnet spelar för dess utveckling. Att en treåring kan vara trotsig är inte ovanligt. Det finns en kurva som de flesta håller sig inom. Det är när vi ser att beteendet avviker kraftigt som vi vill undersöka om det har betydelse för hur livet sedan utvecklar sig, säger Louise Frogner.

Hon har hämtat de data som ingår i forskningen **ur Sofiastudien**. Den startade år 2010 med målsättning att följa drygt 2 000 barn från förskoleåldern upp i vuxen ålder. Både föräldrar och pedagoger, samt senare även barnen själva får svara på frågor och delta i kartläggningen som omfattar barnens sociala, beteendemässiga och fysiska utveckling. Bakom studien står Karlstad kommun samt Karlstad och Örebro universitet.

Hittills är det främst beteendeproblem i kombination med empatibrist och det man kallar ett flackt känsloliv som forskningen tittat på för att identifiera grupper av barn med allvarliga beteendeproblem.

Fler faktorer hittar de barn som behöver mest stöd

I sin forskning har Louise Frogner vägt in fler personlighetsdrag som hon menar också skulle kunna ha betydelse. Hon har förutom empatibrist och flackt känsloliv, även tittat på förekomsten av grandiositet och ett lögnaktigt beteende, samt impulsivitet och ett stort behov av stimulans och förändring.

– Fram till nu har det varit störst fokus på om man har empatibrist och svårt att känna skuld och ånger. Det används i dag i praktiskt diagnosarbete. Jag har sett att det inte är den gruppen som löper störst risk för beteendeproblem över tid, utan det är de som har en kombination av alla personlighetsdrag vi undersökt.

– Min forskning visar att man behöver bredda synen och väga in förekomsten av fler personlighetsdrag för att inte missa de barn som behöver hjälp allra mest, säger Louise Frogner.

Barn med beteendeproblem och flera avvikande personlighetsdrag kan som vuxna riskera att hamna i utanförskap av olika slag, som kriminalitet, drogmissbruk, få psykiska besvär eller helt enkelt ha svårt att passa in.

Fortsatt sökande efter bästa behandlingsmetod

I studien ingick 2121 individer, men 250 av dem (lika många pojkar som flickor) uppvisade antingen beteendeproblem utan problematiska personlighetsdrag, beteendeproblem i kombination med empatibrist, eller beteendeproblem i kombination med alla de undersökta personlighetsdragen. Dessa grupper var intressanta att jämföra med varandra när det gäller risk för framtida beteendeproblem utifrån det fokus som finns i både forskning och praktik idag.

– Cirka hälften av de som uppvisar beteendeproblem i barndomen gör det också senare i livet. Vissa kombinationer innebär en större risk att senare få problem. Det är därför viktigt att identifiera de med ökad risk, för att kunna rikta insatser på ett optimalt sätt. Där behövs mer forskning. Ju mer vi vet desto bättre riktade insatser kan vi göra. Det ger bättre resultat och är lättare att förebygga problem tidigt än om det gått längre tid, säger Louise Frogner.

Ett viktigt första steg blir nu att se hur man tar dessa resultat vidare och vilka insatser som gör nytta. Louise Frogner menar att det finns olika behandlingsmetoder som kan hjälpa barn med vissa av dessa problematiska personlighetsdrag, men att man i nuläget inte vet vad som fungerar bäst för barn med olika kombinationer av dessa drag.

– Ett barn med beteendeproblem innebär inte enbart en ökad risk för framtida problem för den själv som individ. Det kan också leda till problem för den närmaste familjen, omgivningen och i förlängningen även samhället i stort.

Multiplikation mer än bara addition

• 13 december, 2016

• Artikel från Stockholms universitet

• Ämne: Natur & teknik, Utbildning & skola

Flera olika metoder behövs för att förstå multiplikation bättre. Den upprepade additionen är djupt rotad hos elever idag. När de får hjälp att se samband i matematiken, kan kunskap kopplas ihop och användas mer effektivt. Det visar Kerstin Larsson i en ny avhandling från Stockholms universitet.

”Multiplikation är som addition fast flera gånger” är en vanlig uppfattning bland elever. Det leder till problem när de ska multiplicera tal i decimalform. I avhandlingen belyser Kerstin Larsons elevs förståelse av det räknesätt som genomsyrar stora delar av matematiken.

– En del elever gör otroligt komplicerade och långa beräkningar när de ska multiplicera. Som att räkna ut $19 \cdot 42$ och skriva upp ”19” 42 gånger. Eller killen som adderade sig fram till $5 \cdot 19$ fast han samma vecka hade ett multiplikationstest där han utan vidare visste vad $5 \cdot 9$ var. Men i förhållande till $5 \cdot 19$ då fanns inte multiplikationstabellen i hans tankar trots att han delade upp 19 i 10 och 9.

Svårt att göra sig fri från upprepad addition

Det säger Kerstin Larsson som under fem terminer följt 22 elever från att de gick i årskurs 5 till och med den första terminen i årskurs 7. Syftet var att undersöka hur de förstår multiplikation när räknesättet utvidgas från ensiffriga till flersiffriga tal och tal i decimalform. Ett viktigt resultat i studien visar hur djupt rotad den upprepade additionen var hos denna grupp elever. Detta trots att de gick i flera olika klasser under lågstadiet och därför inte introducerades till räknesättet multiplikation av samma lärare.

– Elevernas möjligheter att koppla ihop olika delar av sina kunskaper är inte tillräckligt bra. Även de elever som lyckades väl i matematik i det nationella provet i årskurs 6 hade problem att frigöra sig från upprepad addition. De tvekade att byta ordning på faktorerna och kunde inte förklara vad exempelvis multiplikationen $3,6 \cdot 4,9$ kan handla om.

Kommutativa lagen

Räknelag som säger att termerna (vid addition) och faktorerna (vid multiplikation) kan kastas om utan att resultatet förändras. Ordet kommutativ kommer av ett latinskt ord som betyder byta ut.

Underlätta byte av tankesätt

Samtidigt visade det nationella provet att eleverna hade fullkomlig kontroll på hur de ska räkna ut area med multiplikation. Men de kopplar inte ihop detta med räkneuppgiften $3,6 \cdot 4,9$. Problemet, menar Kerstin Larsson, ligger delvis i läromedlen som har ett kapitel om area och ett annat om multiplikation, och med textuppgifter som inte ger stöd i att tänka area även när det inte handlar om det.

– Undervisningen är inte uppbyggd så att eleverna ser sambanden mellan upprepad addition, multiplikationstabellen, area av rektanglar och kommutativa lagen ($a \cdot b = b \cdot a$), när de ska göra beräkningar.

Lösningen, menar hon, innebär att hjälpa eleverna att skapa sambanden och ha flera modeller för vad multiplikation är, inte bara lika stora grupper utan också rektangelformationer, som 12 ägg i en äggkartong, som påvisar kommutativa lagen, och rektangelarea, som underlättar att räkna ut tal i decimalform.

BARN- och ELEVVÄLTA

Nyanländas lärande och hedersvåld

Astrid Schlytter del I : [Nyanländas lärande och hedersvåld](#)

Astrid Schlytter har lång erfarenhet av forskning kring hedersrelaterade frågor. I sin föreläsning tar hon bland annat upp frågor som:

- Vad kännetecknar hedersrelaterat våld och förtryck, både för flickor/unga kvinnor och pojkar/unga män?
- Hur ser sammanhanget ut där kontrollen/förtrycket sker och vilka följder får det för individerna?
- Hur känner man igen utsatta personer och hur kan man bäst stödja dem?

ÖVRIGT

Stockholms universitet nav i samverkan för en likvärdig skola

Stockholms universitet får uppdraget att samordna det vetenskapliga stödet till landets skolhuvudmän i arbetet med att skapa en likvärdig skola för alla elever.

Den senaste Pisa-undersökningen och andra, svenska, mätningar visar att svenska skolor blivit sämre på att kompensera för elevers sociala bakgrund. Regeringens satsning "Samverkan för bästa skola" syftar till att förbättra elevernas resultat och öka likvärdigheten inom och mellan skolor. Satsningen leds av Skolverket som nu utser Institutionen för pedagogik och didaktik vid Stockholms universitet till nationell samordnare av det vetenskapliga stödet.

Baserat på underlag från Skolinspektionen och i dialog med huvudmän erbjuder Skolverket stöd till skolor med låga studieresultat och tuffa förutsättningar. Forskningskompetensen vid lärosätena fyller en viktig funktion när det gäller att bidra till Skolverkets arbete med att ta fram insatser som ska stötta skolorna och i slutänden eleverna.

– Vår roll blir att bidra till Skolverkets analysprocess, att bygga praktisk kunskap samt att matcha insatser med rätt forskningskompetens. Vi samordnar och fördelar arbetet på universitetets övriga institutioner och andra lärosäten som stöttar skolor i sina regioner med forskarstöd. Det säger Martin Rogberg, projektkoordinator vid Institutionen för pedagogik och didaktik.

Åtgärderna kan handla om utveckling av pedagogiken, bedömningspraktiken eller förmågan att möta elever med olika förutsättningar. De skraddarsydda insatserna kan komma både huvudmän, rektorer och lärare till del.

– Att bygga upp praktisk skolutveckling är ett viktigt arbete för att stötta kunskapen hos de professionella att förbättra sina metoder och arbetssätt. Vi inrättar ett vetenskapligt råd som samlar kompetensen och kvalitetssäkrar verksamheten, säger Martin Rogberg.

Satsningen "Samverkan för bästa skola" är långsiktig och innebär utvecklingsinsatser på upp till tre år i de utvalda skolorna. Den omfattar grundskolan, gymnasie- och gymnasiesärskolan, samt från 2017 även förskolan och förskoleklassen. [Regeringsuppdraget Samverkan för bästa skola](#)

Rätt med enskild undervisning

Ett beslut om enskild undervisning för en elev var korrekt. Utredningen i ärendet gav stöd för att elevens behov bättre skulle tillfredsställas via enskild undervisning. Detta inte minst då återgång till den ordinarie klassen hade prövats men lett till svårigheter för eleven. Att beslutsunderlaget var relativt gammalt (10 månader) förändrade inte överklagandenämndens bedömning.

Rektor vid Södermalmsskolan, Mölndals kommun, beslutade bland annat om enskild undervisning för en elev. Eleven överklagade beslut genom sina vårdnadshavare, som anförde bl.a. följande. Enskild undervisning är inte en bra lösning för eleven och kommer inte att hjälpa honom. Beslutet är ett klumpigt försök av skolan att dölja problemen genom att isolera eleven istället för att försöka ta itu med problemen. Skolan har inte vidtagit pedagogiska åtgärder eller ersatt resursen. Skolan har alltid sett medicinering som den enda lösningen. Beslutet om enskild undervisning har bara försämrat elevens psykiska hälsa. Han började känna sig utpekad, upplevde beslutet som ett straff, tappade totalt självförtroende och började bl.a. utveckla ett kraftigt trotsbeteende. För att undvika ännu allvarigare konsekvenser har föräldrarna varit lediga från jobbet hela vårterminen för att se till att hans skoldagar inte skulle vara längre än två timmar.

Överklagandenämnden avslog överklagandet.

I domskälen uttalades följande.

"Ett beslut om enskild undervisning är en mycket ingripande åtgärd för den berörda eleven. Det är därför av yttersta vikt för en rättssäker tillämpning att beslutet föregås av en tillräcklig utredning. Överklagandenämnden noterar att den pedagogiska och psykologiska utredning som finns i ärendet är relativt gammal (10 månader) och att beslutsunderlaget sannolikt skulle gynnas av förnyad utredning av [elevens] situation. Överklagandenämnden finner dock att utredningen får anses tillräcklig för att bedöma [elevens] stödbehov.

Domstol säger nej till Helsingborgs resursskolor

Från Lärarnas tidning 2016-12-09 16:04

En kommunal resursskola i Helsingborg bryter mot skollagen eftersom den inte är öppen för alla, enligt en dom i förvaltningsrätten. I somras fick Linköping nej för andra gången efter att ha överklagat en liknande dom.

I våras beslutade Skolinspektionen om vite på 1,5 miljoner kronor för Helsingborg om kommunen inte ändrade sin organisation kring en resursskola. Anledningen är att föräldrar inte kan söka plats åt sina barn på skolan, eftersom det först krävs en utredning av eleven. Det bryter mot skollagen då skolan inte är öppen för alla, enligt inspektionen.

Tvärtom tycker kommunen.

– Organisationen vi har är tydlig för eleverna. Därför har vi valt den här formen, säger Ing-Marie Rundwall, utbildningsdirektör, till Helsingborgs dagblad. Kommunen överklagade därför vitesbeslutet till förvaltningsrätten. Som nu alltså går på Skolinspektionens linje och säger nej.

– Skollagen ger inte stöd för att kommunala skolor kan begränsa mottagandet till en skolenhet för elever i behov av särskilt stöd, skriver förvaltningsrätten i domen.

Rätten tar också hänsyn till att det inte är första gången som kommunala resursskolor får tummen ned. Förra året fick Linköpings kommun avslag när de överklagade ett liknande beslut från Skolinspektionen. Sedan dess har Linköping överklagat igen – till kammarrätten.

– Det här handlar om hur kommunerna ska organisera verksamheten för de allra mest utsatta eleverna. kommenterade Jakob Björneke (S), ordförande i barn- och ungdomsnämnden i Linköping i Lärarnas tidning. Efter att ha fått nej även där har Linköping tagit frågan om kommunala resursskolor till högsta förvaltningsdomstolen. Det är inte bestämt om fallet kommer att tas upp på nytt där eller inte.

Helsingborg har i sin tur tre veckor på sig att överklaga sin dom. Hur det blir med den saken är inte heller bestämt.

Så säger skollagen

- Varje elev ska så långt som möjligt få stöd i sin ordinarie klass.
- Särskilda skäl kan medföra att eleven placeras i en särskild undervisningsgrupp.
- Fristående skolor får enligt lagen inrätta resursskolor. Men för kommuner finns ingen liknande bestämmelse.

"Forskarutbildad lärare säkrar kvaliteten i skolan"

Från Lärarnas tidning 2016-12-09 14:26

Nationella forskarskolor för lärare vid lärarutbildningarna och mer praktisknära forskning. Så vill regeringen stärka den vetenskapliga grunden i skolan, skriver Helene Hellmark Knutsson, minister för högre utbildning och forskning, i en debattartikel på lararnastidning.se.

I regeringens forskningspolitiska proposition tas två viktiga initiativ för att stärka den vetenskapliga grunden i skolan. För att öka antalet disputerade lärare vid lärarutbildningarna investerar regeringen i nationella forskarskolor för lärare vid lärarutbildningarna. Regeringen föreslår också en försöksverksamhet för att stärka praktisknära forskning och samverkan mellan skola och högskola. Detta är viktiga pusselbitar i regeringens långsiktiga arbete för att stärka svensk skola.

Regeringen har sedan dag ett arbetat för att stärka läraryrket och öka dess attraktivitet. Vi vet att ett starkt läraryrke är en nyckel för att vända kunskapsresultaten i svensk skola. Regeringen investerar i höjda lärarlöner, fler vägar att bli lärare och mindre administration – och vi bygger ut lärarutbildningarna med över 10.000 platser fram till 2021. Kopplat till detta ges utökade resurser för kvalitetshöjande åtgärder med sammantaget nära en miljard kronor under mandatperioden.

En viktig del i att säkra kvaliteten i utbildningar på högskolan är tillgången till forskarutbildade lärare. Att studenter genomgår utbildning med tydlig forskningsanknytning innebär att de kan ta med sig ett vetenskapligt förhållningssätt även när de börjar jobba i skolan. Därmed bidrar de till att stärka den vetenskapliga grunden för utbildningen i skolväsendet.

Vi menar därför att ett viktigt led i att förbättra kvaliteten i skolan går via en starkare vetenskaplig grund i lärar- och forskarlärarutbildningarna. I den forskningspolitiska proposition som regeringen lämnat till riksdagen tas ytterligare initiativ. Regeringen avviserar där att medel ska avsättas för nationella forskarskolor för anställda vid lärarutbildningarna. Fullt utbyggt handlar det om 90 miljoner kronor per år som berörda lärosäten får ansöka om via Vetenskapsrådet.

Sedan tidigare satsar regeringen även på förbättrade möjligheter för forskarutbildade att bli lärare i skolan och därmed öka antalet behöriga sökanden till lektorstjänster. Ett särskilt utbildningsbidrag på 25.000 kronor i månaden ges för forskare som läser in kompletterande pedagogik under ett år.

Behov av motivation oavsett nivå

Skolpojarna Dokumentärserie

Ska lärare prioritera elever som riskerar att bli underkända framför elever som kommer bli att godkända? Jon är en elev med bra betyg men som inte gör sina läxor och känner att han mest "sitter av" lektionstiden. Läraren Fredrik ser Jons situation och anstränger sig för att Jon ska känna arbetslust och engagera sig i skolan. Hur ska lärarna motivera alla elever, oavsett vilken nivå de ligger på?

<http://urplay.se/program/196561-skolpojarna-behov-av-motivation-oavsett-niva>

God Jul och Gott Nytt År

Önskar
Anders & Elisabeth

KARLSTADS KOMMUN

Karlstads kommun, barn- och ungdomsförvaltningen, 651 84 Karlstad
Tel: 054-29 50 00. E-post: barnochungdomsförvaltningen@karlstad.se